

Гапоненко М.О., курсант Національного
університету ДПС України *Науковий*
керівник: Біла В.Р., кандидат юридичних
наук, доцент

**Взаємодія податкових органів на етапі прийняття рішення про
порушення кримінального провадження**

Однією із важливих умов успіху в попередженні та розкритті злочинів є
правильна організація взаємодії відповідних правоохоронних органів, які

беруть участь у цій роботі. Варто нагадати, що під взаємодією всіх правоохоронних органів і посадових осіб у процесі розкриття злочинів потрібно розуміти такий взаємозв'язок їх діяльності, який би забезпечував правильне співвідношення повноважень, методів та засобів, які притаманні кожному із учасників взаємодії.

Практика діяльності податкової міліції свідчить про низьку ефективність діяльності слідчих і оперативних підрозділів, при цьому слід звернути увагу на те, що досить часто виникають труднощі у збиранні необхідних матеріалів про порушення податкового законодавства. Виявлення самих фактів порушень у сфері оподаткування не завжди тягне за собою прийняття рішення про порушення кримінальної справи.

Узагальнення результатів діяльності практичних органів свідчить, що оперативні підрозділи досить часто витрачають значний час на збір первинних матеріалів [1, с.36].

Швидко і повне розкриття злочинів, як показує аналіз практики, неможливе без чітко узгоджених і спільних дій слідчих і оперативних працівників. Про недостатність такої взаємодії підтверджують 47 % оперативних працівників і 40 % слідчих [2, с.137].

Слідча і оперативно-розшукова діяльність щодо виявлення і розкриття податкових злочинів та їх взаємодія на етапі прийняття рішень про порушення кримінального провадження має певні специфічні особливості. Специфічними в даному випадку є взаємодія слідчих і оперативно-розшукових органів.

По-перше, перед прийняттям слідчим рішення про порушення кримінальної справи про ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів повинна проводитись документальна перевірка.

По-друге, як правило, оперативними працівниками, здійснюється доперевірочний аналіз по даних підприємства, що дає змогу забезпечити в подальшому якість і повноту документальної перевірки.

По-третє, податкове повідомлення рішення передається до слідчого підрозділу, після процесу адміністративного оскарження, однак податкове повідомлення рішення може бути оскаржене до суду. У нашому випадку слідчий з одного боку зобов'язаний відповідно до ст. 214 КПК України внести відомості до ЄРДР та фактично порушити кримінальне провадження.

Складна система взаємодії створює в результаті ту конкретну обстановку, в якій діє слідчий та інші суб'єкти, які беруть участь у доказуванні, і в якій протікає конкретний процес розслідування. Ця обстановка отримала у криміналістичній науці поняття "слідчої ситуації". У вітчизняній літературі зазначається, що слідча ситуація - це сукупність умов, в яких на даний момент здійснюється розслідування, тобто та обстановка, в якій протікає процес доказування [3, с. 91].

На думку деяких вчених, першочергова слідча ситуація може розглядатись у двох аспектах: теоретичному і практичному (про результати перевірок, невідкладних слідчих дій і оперативно-розшукових заходів) [4, с.6]. І.М. Лузгін, у свою чергу, вважає, що першочергова слідча ситуація

може бути вирішеною, при умові, якщо визначені подальші перспективи розслідування [5, с. 28].

Таким чином при порушенні справ про ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів слідчі ситуації можуть бути двох видів. До першого виду належать слідчі ситуації, при яких первісні дані про вчинений злочин отримані у результаті: документальної перевірки співробітниками територіальної податкової адміністрації; здійснення оперативно-розшукових заходів підрозділами податкової міліції; спільних заходів податкової міліції і відділу документальних перевірок територіальної податкової адміністрації. До другого виду належать слідчі ситуації, в яких інформація про вчинення злочину отримана у результаті розслідування інших злочинів. Слідчі ситуації в таких випадках відрізняються від ситуацій першої групи тим, що вони мають чинник раптовості, що особливо важливо в умовах обмеженого обсягу доказової інформації.

Вилучення документів, їх ретельне дослідження слідчим є необхідною умовою, що сприяє одержанню фактичних даних у ході проведення документальної перевірки.

Таким чином, виконання всіх вказаних вимог допоможе слідчому уникнути помилок при встановленні ознак злочину у сфері оподаткування і необгрунтованого порушення кримінальної справи.

Список використаних джерел

1. Лаптевич В. Коррупция: соціально-правові, юридичні та криміналістичні проблеми,. - Кишинев: Юрид. лит., 2006. - 80 с.
2. Аркуша Л.І. Основи методики виявлення та розслідування організованої злочинної діяльності за наявності корумпованих зв'язків: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. - Одеса, 2001. - 232 с.
3. Белкін Р.С. Криміналістика: проблеми, тенденції, перспективи. Від теорії до практики - М.: Юрид. лит., 1998. - 91 с.
4. Душейко І.О. Деякі аспекти вдосконалення організації взаємодії слідчих органів і органів дізнання в процесі розкриття і розслідування злочинів // Вісник Запорізького юрид. ін-ту. - Запоріжжя, 1998. - Вип. 2. - С. 138-144.
5. Лузгін И.М. Деякі аспекти вивчення організованої злочинності // Вестник МГУ. - Серия 11: Право. - 1991. - № 6. - С. 23-31.